

අරමුදල් කළමනාකරුගේ වාර්තාව හිමිකම් අරමුදල

හිතවත් ආයෝජකතුමනි,

2024 සැප්තැම්බර් 30 දිනෙන් අවසන් වූ කාලසීමාව සඳහා CT CLSA හිමිකම් අරමුදලේ අර්ධ වාර්ෂික වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධව අපි සතුටු වන්නෙමු.

ආර්ථික සමාලෝචනය සහ ඉදිරි දැක්ම

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය පසුගිය වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ දී $-3.0\%^1$ වාර්ෂික හැකිලීමකට සාපේක්ෂව 2024 වර්ෂයේ දී $+4.7\%^1$ වසරකින් ප්‍රසාරණය වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2024 පළමු කාර්තුවේදී ආර්ථිකය $+5.0\%$ ප්‍රසාරණය විය. 2024 දෙවන කාර්තුව තුළදී, ආර්ථිකයේ අංශ තුනම ධනාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කර ඇති අතර, කෘෂිකාර්මික, කර්මික සහ සේවා අංශ පිළිවෙලින් $+1.7\%^1$, $+10.9\%^1$ සහ $+2.5\%^1$ ලෙස වර්ධනය විය. 2024 ජුනි මාසයේදී ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි (IMF) කාර්ය මණ්ඩල වාර්තාවට අනුව, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2025 වර්ෂයේදී $+2.7\%^2$ වේගයකින් වර්ධනය වීමට පෙර 2024 වර්ෂයේදී $+2.0\%^2$ ප්‍රසාරණයක් අත්විඳිනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසුව රජය විසින් සිදු කරන ලද ආර්ථික හා ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට (CBSL) සිය ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ස්ථාවරය පවත්වා ගැනීමට ඉඩ සලසමින් එහි මූල්‍ය තත්ත්වය ශක්තිමත් කිරීමට සහ මිල මට්ටම් ස්ථාවර කිරීමට ඉවහල් වී ඇති බැවින්, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය 2024 දෙවන කාර්තුවේදී ප්‍රකෘතිමත් වනු ඇතැයි අපි අපේක්ෂා කරමු. බාහිර වශයෙන් ගත් කල, සංචාරක ඉපයීමේ වල සහ සේවක ප්‍රේෂණවල කැපී පෙනෙන වර්ධනය 2024 පළමු මාස නවය සඳහා බාහිර ජංගම ගිණුමේ ගෙවුම් ශේෂයේ අතිරික්තයක් ඇති කිරීමට හේතු වූ අතර වෙළෙඳ වාර්ෂික වෙළෙඳ හිඟය පුළුල් වීමේ බලපෑම අවම කිරීමට එය ඉලපා ඇත. විදේශ ණය ආපසු ගෙවීම අත්හිටුවීමත් සමඟ රට වෙත ඩොලර් ගලා ඒමේ පෙර කී දියුණුව හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට (CBSL) වෙළෙඳපොළ මැදිහත්වීම් හරහා සිය විදේශ විනිමය සංචිත ශක්තිමත් කර ගැනීමට හැකි වී තිබේ. ස්ථාවර සහ වැඩිදියුණු වන සාර්ව ආර්ථික දර්ශක, මෑතකදී අවසන් වූ පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයේදී තේරී පත් වූ ජනාධිපතිවරයාගේ දේශපාලන පක්ෂය බහුතර බලයක් ලබා ගැනීම සහ පවතින ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි විස්තීර්ණ ණය පහසුකම් (IMF EFF) වැඩසටහනේ රැඳී සිටීමට රජය දක්වන කැමැත්ත ධනාත්මක ලෙස අපි දකිමු.

රුපියල ශක්තිමත්වීම, හිතකර ගෝලීය භාණ්ඩ මිල ගණන් සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල ක්‍රමානුකූල ප්‍රකෘතිය මධ්‍යයේ උද්ධමන පීඩනය අඛණ්ඩව පහත වැටීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2024 දී සිය මුදල් ලිහිල් කිරීමේ ස්ථාවරය දිගටම කරගෙන ගියේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2024 පළමු මාස නවය තුළ සිය ප්‍රතිපත්ති අනුපාත පදනම් ඒකක 75 කින් ලිහිල් කරන ලද අතර, නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය පිළිවෙලින් 8.25% සහ 9.25% ලෙස පැවතිණි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලයේ අදහස වූයේ කාලීන අවධානය, බාහිර අංශයේ දියුණුව, අනාගත උද්ධමන අපේක්ෂාවන් මධ්‍යස්ථ මට්ටමින් පවත්වා ගැනීම සහ වෙළෙඳපොළ ණය අනුපාතික පහළට

ගැලපීමට ඉඩ ප්‍රමාණවත් නොවීම මධ්‍යයේ බලාපොරොත්තු වූවාට වඩා ගැඹුරින් ප්‍රතිපත්ති අනුපාත ලිහිල් කිරීමක් අවශ්‍ය බවයි.

මාස 3, මාස 6 සහ මාස 12 සඳහා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රතිලාභය 2024 සැප්තැම්බර් මස අවසන් වන විට පිළිවෙලින් 10.49%³, 10.72%³ සහ 10.05%³ ලෙස පැවතිණි. රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ඵලදාව පහත වැටීමට සමගාමීව, මූල්‍ය තත්ත්වයේ සහ වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාවයේ දියුණුවීම මධ්‍යයේ සැප්තැම්බර් අග වන විට බරතලන ලද සාමාන්‍ය ණය අනුපාතය (AWPLR) සමඟ 9.32%⁴ ට වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත පහතට සකස් විය.

¹ Department of Census and Statistics, National Accounts 2024Q2

²<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/06/13/Sri-Lanka-2024-Article-IV-Consultation-and-Second-Review-Under-the-Extended-Fund-Facility-550261>

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (CCPI) මගින් මනිනු ලබන ලක්ෂ්‍ය උද්ධමනය අවධමනකාරී තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කරමින් 2024 සැප්තැම්බර් වන විට 0.5%⁵ ක මට්ටමේ පසුවිය. ආහාර (-0.3% YoY) සහ ආහාර නොවන (-0.5% YoY) යන කාණ්ඩ දෙකම පරිපාලනමය වශයෙන් තීරණය කරන ලද මිල ගණන්වලට පහළට ගැලපීම් සහ සැපයුම් තත්ත්වයන් වැඩිදියුණු කිරීම මධ්‍යයේ සැප්තැම්බර් මාසයේදී අවධමනයක් වාර්තා කළේය. මේ අතර, ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය (NCPI) මගින් මනිනු ලබන උද්ධමනය 2024 සැප්තැම්බර් වන විට ලක්ෂ්‍යයට ලක්ෂ්‍ය පදනම මත -0.2% ⁷ ක් ලෙස සටහන් විය. පවතින අවධමනකාරී තත්ත්වයන් ඉදිරි මාස කිහිපය සඳහා පවත්වා ගෙන යාමට සහ ඉන් පසුව ක්‍රමයෙන් එහි ඉලක්කගත මට්ටම වන 5% සමඟ සමපාත වනු ඇතැයි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අපේක්ෂා කරයි.

මේ අතර, 2024 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට දළ නිල සංචිතය ඇ. ඩොලර් බිලියන 6⁸ ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර එය ඒක මහජන බැංකුවේ ණය හුවමාරු පහසුකම වන ඇ. ඩො. බිලියන 1.4 ට සමාන වේ. එමෙන්ම , එය භාවිතයේ කොන්දේසි වලට ද යටත් වේ. සංචාරක ව්‍යාපාරයේ සහ සේවක ප්‍රේෂණවල ශක්තිමත් ඩොලර් ප්‍රවාහයේ බලපෑම නිසා ආසන්න කාලීනව ශ්‍රී ලංකා රුපියල ස්ථාවරව පවතිනු ඇතැයි අපි අපේක්ෂා කරමු, කෙසේ වෙතත්, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම, ආනයන පාලනයන් ලිහිල් කිරීම (විශේෂයෙන් වාහන ආනයන ලිහිල් කිරීම) සහ විදේශ ණය සේවා නැවත ආරම්භ කිරීම 2025 වර්ෂයේදී පීඩනයක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ශ්‍රී ලංකා රුපියල වාර්ෂික පදනම මත +8.2% කින් ඉහළ ගොස් 2024 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට ඇ. ඩොලරයට රු. 229.4 (රු.299.4/US\$) ලෙස පැවතුනි.

වෙළෙඳපොළ සමාලෝචනය

2024 වර්ෂයේ මේ දක්වා , සියලු කොටස් මිල දර්ශකය (ASPI) +11.3% වැඩි වී ඇති අතර S&P SL20 දර්ශකය +12.5% කින් වැඩි වී ඇත. වැඩිදියුණු වූ සාර්ව තත්ත්වයන් නොතකා, රට මැතිවරණ චක්‍රයක් කරා ගමන් කිරීමත් සමඟ වසරේ මුල් මාස තවය තුළ ආයෝජකයන්ගේ හැඟීම් අස්ථාවර විය. කෙසේ වෙතත්, වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත පහත වැටීම සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රකෘතිය ලිහිල්වන සමාගම්වල ලාභදායීතාවයේ කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් බවට පරිවර්තනය කර ඇත.

ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම ආශ්‍රිත වර්ධනයන් පිළිබඳ ප්‍රගතිය නිරීක්ෂණය කරමින් ආයෝජකයින් බැංකු තැන්පතු දෙස අවධානය යොමු කරනු ලැබීය. මේ අතර, වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාත අඩුවීම සහ ඉහළ මට්ටමේ සාර්ව ආර්ථික දත්තවල

වැඩිදියුණු වීම බැංකු නොවන මූල්‍ය, ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ සහ පරිභෝජනය සම්බන්ධ ක්ෂේත්‍රවල සමාගම් වෙත ආයෝජන පොළඹවා ඇත.

³https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/press/pr/press_20240927_treasury_bill_issuance_held_on_25_september_2024_e.pdf

⁴https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/statistics/wei/WEI_20240927_e.pdf

⁵ Department of Census and Statistics, Movements of CCPI, Pg. 01

⁶ Department of Census and Statistics, Food and Non-Food inflation, Pg. 01

⁷ Department of Census and Statistics, Movements of NCPI, Pg. 01

⁸ Central Bank of Sri Lanka, Weekly Economic Indicators – 18 Oct, Pg. 15

අරමුදල් කාර්ය සාධනය

2024 සැප්තැම්බර් දක්වා මාස හය තුළ, **CT CLSA** හිමිකම් අරමුදල අඩු ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කරමින් **+3.3%**ක වර්ධනයක් පිළිබිඹු කරන ලද අතර **ASPI** සහ **S&P SL20** මිල දර්ශකයන් පිළිවෙලින් **+3.6%** සහ **+4.1%** කින් වැඩි විය. තිරසාර ඉපැයීම් සහ නිදහස් මුදල් ප්‍රවාහ උත්පාදනය සහිත මූලික වශයෙන් ශක්තිමත්, අඩුවෙන් තක්සේරු කළ, ද්‍රවශීල ආයෝජන කෙරෙහි අරමුදල අඛණ්ඩව අවධානය යොමු කළේය. **2024** සැප්තැම්බර් **30** වන විට අරමුදල කොටස් වල ආයෝජනය කර ඇති වටිනාකම රු. මිලියන **249** ක් ලෙස පැවතුනි. සමාලෝචනයට ලක්වන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී, සාර්ව/ණය මට්ටම වැඩිදියුණු කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් නිකුත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ කැපී පෙනෙන ප්‍රගතිය හේතුවෙන් අරමුදල බැංකු අංශයේ ආයෝජන වෙත එහි යොමුවීම වැඩි කර ඇත. තවද, අරමුදල පසුගිය මාස හය තුළ "ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ" සහ " කල් පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ සහ ඇඟලුම්" යන අංශ වෙත සිය අවධානය ද ඉහළ නංවා ඇත. අරමුදල සාධාරණ මිලකට සහ තිරසාර ලෙස ශක්තිමත් ඉපැයීම්/නිදහස් මුදල් ප්‍රවාහ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන සමාගම්වල අඛණ්ඩව ආයෝජනය කරයි.

CT CLSA හිමිකම් අරමුදලේ කාර්යසාධනය සහ ASPI & S&PSL20 වර්ධන තත්ත්වයන්; 2024 මාර්තු – 2024 සැප්තැම්බර්

	මාස 01 (%)	මාස 03 (%)	මාස 6 (%)
හිමිකම් අරමුදල	7.2	-2.5	3.3
ASPI	9.1	-2.4	3.6
S&P SL20	12.9	-3.8	4.1

ඉදිරි දැක්ම

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් බලාපොරොත්තු වූවාට වඩා වැඩි වේගයකින් අඛණ්ඩව යථා තත්ත්වයට පත්වෙමින් පවතින අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ගනු ලැබූ යහපත් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග, පසුගිය පරිපාලනය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රධාන ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ සහ වත්මන් පරිපාලනය විසින් අනුගමනය කරන ලද සහ

රටේ බාහිර අංශයේ තීරණය කිරීමට හේතු විය. ජනාධිපතිවරණය සහ පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණය යන දෙකම දැන් සම්පූර්ණ වී ඇති බැවින් දේශපාලන තත්ත්වය නිසා ඇති වූ අවිනිශ්චිතභාවය දැන් බොහෝ දුරට ඉවත්ව ගොස් ඇති අතර ක්‍රමවත් බල සංක්‍රමණයක් ඉදිරියේදී අපේක්ෂා කළ හැක. කෙසේ වෙතත්, 2025 මුල් භාගය සඳහා නියමිත 2025 වර්ෂය සඳහා අපේක්ෂිත අයවැය ප්‍රකාශය සමඟින් දේශපාලන නායකත්වය විසින් ගත යුතු මූල්‍ය ක්‍රියාමාර්ගය තවමත් තක්සේරු කර නොමැත. මේ අතර, නිල සහ පෞද්ගලික ණය හිමියන් සමඟ ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් අත්සන් කරන ලද ගිවිසුම් සමඟ රටේ පැහැර හරින ලද විදේශ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබා ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියෙහි අවසානය සනිටුහන් කළ හැකි ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර හුවමාරුව 2024 අවසානය වන විට අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. දැනට ක්‍රියාත්මක වන ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ විස්තීර්ණ අරමුදල් පහසුකම් වැඩසටහන හා සම්බන්ධ ප්‍රමාණාත්මක ඉලක්ක අභිබවා ශ්‍රී ලංකාව ක්‍රියාකර ඇති අතර වැඩසටහනේ තුන්වන සමාලෝචනය අවසන් කිරීම සනිටුහන් කරමින් IMF කණ්ඩායම සමඟ කාර්ය මණ්ඩල මට්ටමේ එකඟතාවයකට පැමිණ ඇත. උද්ධමනය අවධිමතීය තත්ත්වයක් වෙත ඇතුළු වීමත් සමඟ සැපයුම් පාර්ශ්ව ගැලපීම් මගින් වෙළෙඳපොළ ණය පොලී අනුපාත පහතට සකස් වී ඇත. බදු ගැලපුම් පදනමක් මත ස්ථාවර ආදායම් සුරැකුම්පත් වලින් ලැබෙන සැබෑ ප්‍රතිලාභ අඩුවෙමින් පවතින බැවින්, කොටස් සහ ආයතනික ණය වෙත දේශීය අරමුදල් ගලා ඒම අඛණ්ඩව සිදුවනු ඇතැයි අපි අපේක්ෂා කර ඇත. පසුගිය කාර්තු කිහිපය තුළ දක්නට ලැබුණු ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රකෘතියට අනුකූලව ශක්තිමත් ලාභයක් වාර්තා කරන ආයතනවලින් කොටස් තවදුරටත් ප්‍රතිලාභ ලබයි. එපමණක් නොව, කලාපීය වෙළෙඳපොළවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ කොටස්වල ආකර්ශනීය තක්සේරු කිරීම් සහ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ සාපේක්ෂ ස්ථාවර පදනම විදේශ අරමුදල් ප්‍රවාහයන් පොළඹවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

අපගේ දැක්මට අනුව, පොලී අනුපාත ලිහිල් කිරීම, ආර්ථික පරිසරයේ ප්‍රකෘතිය/ආයතනික ලාභදායීත්වය, ආකර්ශනීය තක්සේරු කිරීම් සහ බදු කාර්යක්ෂමව පවතින වත්කම් පත්තිය මගින් ඉදිරි මාස 12 තුළ කොටස් අභිබවා යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඉපැයීම් ගැලපුම් පදනමක් මත, ආර්ථික අර්බුදයේ ආරම්භයට පෙර පැවති සර්වකාලීන ඉහළ මට්ටම් කරා කොටස් දර්ශක ගමන් කරමින් සිටියද, කොටස් තක්සේරු කිරීම් ඉහළට ගමන් කිරීමට ඉඩකඩ ඇතිබවක් අප දකිමු. එබැවින්, මධ්‍යම කාලීනව ඉපැයීම් වර්ධනය සඳහා ශක්තිමත් මූලිකාංග සහ විභවයන් ප්‍රදර්ශනය කරන තෝරාගත් සමාගම් ලයිස්තුවක් මත අපගේ ආයෝජන යොමු කරන අතරම, අප කොටස් මත දැඩි රඳාපැවැත්මක් අපේක්ෂාවෙන් සිටින්නෙමු.